

QUAN ĐIỂM CỦA V.I.LÊNIN VỀ BÁO CHÍ VÀ VẬN DỤNG TRONG XÂY DỰNG NỀN BÁO CHÍ CÁCH MẠNG VIỆT NAM

ĐẶNG QUANG ĐỊNH^(*)

Ngày nhận bài: 23/5/2025 Ngày thẩm định: 26/5/2025 Ngày duyệt đăng: 20/6/2025

Tóm tắt: Báo chí cách mạng Việt Nam ra đời gắn liền với vai trò của Nguyễn Ái Quốc - Hồ Chí Minh trên cơ sở vận dụng sáng tạo quan điểm của V.I.Lênin về báo chí. Chủ tịch Hồ Chí Minh, khi tiếp thu chủ nghĩa Mác - Lênin, đặc biệt là quan điểm của V.I.Lênin về báo chí, đã xác định báo chí không chỉ để truyền bá tư tưởng, mà còn là công cụ tuyên truyền, cổ động và tổ chức quần chúng vào sự nghiệp cách mạng. Việc sáng lập báo Thanh niên năm 1925 đánh dấu bước ngoặt quan trọng. Báo chí Việt Nam không chỉ phản ánh thực tiễn đấu tranh, mà còn góp phần lãnh đạo phong trào cách mạng. Quan điểm “báo chí là vũ khí sắc bén” của V.I.Lênin đã được Hồ Chí Minh vận dụng mềm dẻo, phù hợp với điều kiện Việt Nam, trở thành động lực to lớn trong việc truyền bá chủ nghĩa Mác - Lênin và xây dựng lực lượng cách mạng.

Từ khoá: báo chí cách mạng; Hồ Chí Minh; Việt Nam; V.I.Lênin

1. Đặt vấn đề
Sinh thời, V.I.Lênin đặc biệt coi trọng vai trò của báo chí trong sự nghiệp cách mạng vô sản. Người coi báo chí không chỉ là phương tiện truyền tải thông tin, mà còn là công cụ lý luận sắc bén, tổ chức tập hợp lực lượng, giáo dục ý thức giai cấp và dẫn dắt phong trào đấu tranh của giai cấp công nhân theo đường lối cách mạng đúng đắn. V.I.Lênin nhấn mạnh, phải có một tờ báo chính trị toàn quốc làm hạt nhân để xây dựng một tổ chức đảng thống nhất trên phạm vi toàn nước Nga. Chính từ quan điểm đó, năm 1900, V.I.Lênin đã thúc đẩy sự ra đời của

tờ Iskra (Tia lửa) - tờ báo cách mạng đầu tiên của những người mácxít Nga. Iskra không chỉ giúp truyền bá chủ nghĩa Mác, vạch trần bản chất phản động của chế độ Nga hoàng và bè lũ tư sản, mà còn đóng vai trò là công cụ trọng yếu trong việc chuẩn bị tư tưởng và tổ chức cho sự thành lập Đảng Công nhân xã hội dân chủ Nga (tiền thân của Đảng Cộng sản Liên Xô). V.I.Lênin cho rằng, tờ báo chính trị phải gắn chặt với phong trào quần chúng, phản ánh nguyện vọng của giai cấp công nhân, đồng thời phải có vai trò định hướng, nâng cao trình độ chính trị, ý thức đấu tranh giai cấp và bản lĩnh cách mạng của quần chúng. Báo chí cách mạng, theo V.I.Lênin, không phục vụ cho lợi ích cá nhân hay nhóm nhỏ, mà phục vụ cho sự nghiệp giải phóng dân tộc và giải phóng xã hội.

^(*)PGS, TS, Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh

Tư tưởng của V.I.Lênin về báo chí chính trị có giá trị lý luận và thực tiễn sâu sắc, đặt nền tảng cho việc xây dựng báo chí cách mạng của nhiều đảng cộng sản trên thế giới, trong đó có Đảng Cộng sản Việt Nam. Từ khi ra đời đến nay, báo chí cách mạng Việt Nam luôn trung thành với lý tưởng của Đảng, là công cụ sắc bén trong công tác tuyên truyền, giáo dục, cổ vũ tinh thần cách mạng và định hướng dư luận xã hội. Do đó, việc quán triệt sâu sắc quan điểm của V.I.Lênin về vai trò của báo chí chính trị là hết sức cần thiết trong việc phát triển báo chí cách mạng Việt Nam hiện nay, nhằm phục vụ hiệu quả cho sự nghiệp đổi mới, xây dựng và bảo vệ Tổ quốc xã hội chủ nghĩa.

2. Quan điểm của V.I.Lênin về báo chí cách mạng

Quan điểm của V.I.Lênin về báo chí cách mạng mang tính lý luận sắc bén, gắn liền với thực tiễn phong trào công nhân quốc tế đầu thế kỷ XX, có ý nghĩa to lớn đối với sự nghiệp giải phóng giai cấp công nhân và nhân dân lao động trên toàn thế giới, thể hiện ở các nội dung sau:

Thứ nhất, về vai trò của báo chí cách mạng

V.I.Lênin coi báo chí cách mạng là một trong những công cụ đấu tranh cơ bản, sắc bén của giai cấp vô sản. Theo V.I.Lênin, báo chí phải trở thành một bộ phận hữu cơ trong cuộc đấu tranh chính trị của đảng cách mạng, là vũ khí chiến đấu tư tưởng sắc bén, trung tâm tuyên truyền, cổ động và tổ chức cách mạng. V.I.Lênin khẳng định: “chỉ có giai cấp vô sản công nghiệp mới có khả năng tiến hành một cuộc đấu tranh kiên quyết và có tính chất quần chúng chống chế độ chuyên chế; rằng chỉ giai cấp vô sản đó mới có khả năng sử dụng những phương pháp đấu tranh như: tổ chức biểu tình công khai hoặc cho ra một tờ báo chính trị có tính chất nhân dân”⁽¹⁾; “Chỉ có tờ báo chính trị mới có thể thực sự giáo dục được ý thức chính trị cho quần chúng và mới soi sáng được,... “toàn

bộ đời sống xã hội của chúng ta”⁽²⁾. “Chúng ta cần có tờ báo không phải chỉ là để giúp cho cuộc đấu tranh của giai cấp công nhân chúng ta, mà là để đem lại cho toàn dân một tấm gương, một ngọn đuốc”⁽³⁾.

Trong các tác phẩm *Nhiệm vụ cấp bách của phong trào chúng ta* (năm 1901), *Chúng ta cần một tờ báo* (năm 1901) và *Làm gì?* (năm 1902), V.I.Lênin nhấn mạnh, báo chí phải đóng vai trò là “vũ khí chiến đấu tập thể”, “trí tuệ tập thể”, “người tổ chức tập thể” của đảng và phong trào công nhân. Báo chí phải phục vụ mục tiêu cao nhất là tổ chức, lãnh đạo quần chúng đấu tranh, giác ngộ tư tưởng cách mạng, thúc đẩy sự trưởng thành của lực lượng cách mạng. Theo V.I.Lênin: “bước tiến đầu tiên trên con đường khắc phục thiếu sót ấy, trên con đường biến những phong trào địa phương thành phong trào thống nhất toàn Nga, phải là thành lập tờ báo toàn Nga. Cuối cùng, cái mà chúng ta nhất thiết cần phải có, là một tờ báo chính trị”⁽⁴⁾; “Ai cũng đều hiểu rằng tờ báo chính trị là một trong những điều kiện cơ bản để bất cứ một giai cấp nào thuộc xã hội đương thời tham gia vào cuộc sống chính trị của đất nước nói chung và để tham gia cuộc vận động bầu cử nói riêng”⁽⁵⁾. Những năm 1901 - 1903 là thời kỳ của tờ báo chính trị mác-xít đầu tiên, tờ “Tia lửa”. Tờ báo này đã vạch ra cương lĩnh của Đảng dân chủ - xã hội, những sách lược của Đảng và hình thức kết hợp đấu tranh kinh tế với đấu tranh chính trị của công nhân trên cơ sở chủ nghĩa Mác triệt để. Tuyệt đại đa số công nhân tiên tiến đã đứng về phía tờ “Tia lửa” chống lại chủ nghĩa cơ hội và đã giành được những bước tiến quan trọng về nhận thức.

Thứ hai, về nhiệm vụ của báo chí cách mạng

Theo V.I.Lênin, báo chí cách mạng không chỉ là công cụ thông tin, mà là bộ phận không thể tách rời của hoạt động cách mạng. Do đó, V.I.Lênin đã đặt cho báo chí những nhiệm vụ cốt lõi:

Một là, báo chí cách mạng là người tuyên truyền tập thể. V.I.Lênin nhấn mạnh, báo chí trước hết phải thực hiện tốt vai trò tuyên truyền tập thể, tức là truyền bá những nguyên lý cơ bản của chủ nghĩa Mác - Lênin, lý luận cách mạng, đường lối chính trị của Đảng đến quần chúng nhân dân. Thông qua báo chí, tư tưởng cách mạng được phổ biến rộng rãi trong giai cấp công nhân và các tầng lớp lao động, giúp họ hiểu rõ bản chất bóc lột của chủ nghĩa tư bản, mục tiêu đấu tranh vì xã hội mới. Hoạt động tuyên truyền của báo chí cần ngắn gọn, dễ hiểu, phù hợp với trình độ nhận thức của quần chúng, nhưng phải bảo đảm kiên trì, bền bỉ để xây dựng nền tảng lý luận vững chắc cho phong trào cách mạng. V.I.Lênin nhấn mạnh: “vai trò của tờ báo không phải chỉ đóng khung ở chỗ phổ biến tư tưởng, giáo dục chính trị và thu hút những bạn đồng minh chính trị. Tờ báo không những chỉ là người tuyên truyền tập thể và cổ động tập thể, mà còn là người tổ chức tập thể”⁽⁶⁾.

Hai là, báo chí cách mạng là người cổ động tập thể. Theo V.I.Lênin, báo chí cách mạng còn phải đảm nhiệm vai trò cổ động tập thể, tức là kêu gọi quần chúng hành động theo mục tiêu chính trị đã được xác định. Báo chí không chỉ dừng lại ở việc trình bày lý luận, mà còn phải khơi dậy tinh thần đấu tranh cách mạng, cổ vũ những hành động thiết thực nhằm lật đổ áp bức, bóc lột, xây dựng xã hội mới. Công tác cổ động cần kịp thời, linh hoạt, gắn với các sự kiện thực tiễn, như phong trào đình công, đấu tranh chống chính sách phản động, yêu sách quyền dân sinh, dân chủ: “Chúng ta cần trước hết là tờ báo, không có nó thì không thể tiến hành được một cách có hệ thống cuộc tuyên truyền cổ động hết sức có nguyên tắc và toàn diện”⁽⁷⁾. V.I.Lênin xác định, báo chí làm nhiệm vụ tuyên truyền, cổ động, đồng thời nhấn mạnh rằng, công tác cổ động trên báo chí phải gắn bó mật

thiết với các hình thức vận động khác để đạt hiệu quả thực sự. Cổ động trên báo chí, với sức mạnh lý luận và thuyết phục có thể khơi dậy tinh thần đấu tranh, làm nảy sinh những yêu cầu bức thiết trong nhận thức của người lao động. Tuy nhiên, để những nhận thức này trở thành hành động thực tiễn có tổ chức, báo chí phải kết hợp chặt chẽ với các hoạt động vận động trực tiếp, như tổ chức mít tinh, bãi công, biểu tình, xây dựng các tổ chức quần chúng cách mạng. Theo V.I.Lênin, sự gắn kết này có vai trò sống còn, nếu chỉ tuyên truyền lý luận mà không thúc đẩy hành động tập thể, phong trào cách mạng sẽ rơi vào hình thức, thiếu sức sống. Ngược lại, nếu chỉ có hành động tự phát mà không có định hướng lý luận từ báo chí thì phong trào dễ bị chệch hướng hoặc thất bại. Do đó, báo chí cách mạng phải gắn kết tuyên truyền lý luận với tổ chức hành động thực tiễn, từng bước nâng cao trình độ chính trị của quần chúng, biến những tư tưởng cách mạng thành sức mạnh vật chất thông qua phong trào đấu tranh rộng lớn. Chính quan điểm này của V.I.Lênin đã đặt nền tảng lý luận cho phương pháp lãnh đạo cách mạng khoa học, đó là kết hợp nhuần nhuyễn giữa công tác tư tưởng - cổ động với công tác tổ chức - vận động quần chúng.

Ba là, báo chí cách mạng là người tổ chức tập thể. Một điểm đặc sắc trong quan điểm của V.I.Lênin là nhấn mạnh báo chí cách mạng phải làm chức năng tổ chức tập thể. Báo chí phải là công cụ xây dựng tổ chức đảng, tổ chức phong trào đấu tranh. Thông qua hoạt động báo chí, các tổ chức cơ sở của đảng được hình thành, củng cố và phát triển; các phong trào quần chúng được định hướng, lãnh đạo hiệu quả. Báo chí còn có vai trò phát hiện, bồi dưỡng, kết nạp những nhân tố ưu tú, kiểm tra, giám sát hoạt động của tổ chức cách mạng. Với tư duy này, V.I.Lênin đã đặt báo chí vào vị trí then chốt trong công tác tổ chức, lãnh đạo phong trào cách mạng vô sản.

Thứ ba, báo chí là một phần không thể tách rời của bộ máy chiến đấu cách mạng

V.I.Lênin nhấn mạnh, báo chí cách mạng phải trực tiếp phục vụ mục tiêu chiến đấu cách mạng, không được trung lập, đứng ngoài cuộc đấu tranh giai cấp. Báo chí phải gắn bó mật thiết với đời sống chính trị, xã hội, phản ánh kịp thời các vấn đề thực tiễn, đề xuất giải pháp cách mạng và đấu tranh chống lại mọi biểu hiện của tư tưởng cơ hội, xét lại, chủ nghĩa tự phát trong phong trào công nhân. Đồng thời, báo chí phải thể hiện tính tổ chức, kỷ luật, đi đầu trong việc thực hiện các nghị quyết, đường lối chính trị của đảng, làm cầu nối giữa đảng và quần chúng. V.I.Lênin coi việc xây dựng hệ thống báo chí cách mạng mạnh mẽ là nhiệm vụ ưu tiên hàng đầu trong quá trình thành lập đảng kiểu mới của giai cấp công nhân.

Như vậy, quan điểm của V.I.Lênin về vai trò của báo chí trong cách mạng là một bộ phận quan trọng trong kho tàng lý luận cách mạng vô sản. Việc vận dụng sáng tạo quan điểm báo chí của V.I.Lênin góp phần quyết định thắng lợi của phong trào công nhân thế giới và là bài học vô giá đối với sự nghiệp cách mạng ở Việt Nam cũng như các nước tiến hành cách mạng xã hội chủ nghĩa và xây dựng chủ nghĩa xã hội.

3. Vận dụng quan điểm của V.I.Lênin về xây dựng nền báo chí cách mạng Việt Nam

Quan điểm của V.I.Lênin về vai trò, nhiệm vụ của báo chí cách mạng là di sản lý luận quý báu của phong trào cộng sản và công nhân quốc tế. Quan điểm này đã được Chủ tịch Hồ Chí Minh vận dụng sáng tạo, phù hợp với điều kiện cụ thể của Việt Nam để xây dựng nền báo chí cách mạng, đóng vai trò to lớn trong sự nghiệp đấu tranh giải phóng dân tộc và xây dựng chủ nghĩa xã hội.

Báo chí cách mạng Việt Nam ra đời trong bối cảnh lịch sử đặc biệt, khi phong trào yêu nước và cách mạng dân tộc có sự chuyển biến sâu sắc cả về tư tưởng và

tổ chức. Chủ nghĩa Mác - Lênin cùng với thắng lợi của Cách mạng Tháng Mười Nga năm 1917 đã tạo ra một luồng gió mới, làm thay đổi căn bản phương thức đấu tranh của phong trào cách mạng trên toàn thế giới, trong đó có Việt Nam.

Trước đó, phong trào yêu nước ở Việt Nam cuối thế kỷ XIX, đầu thế kỷ XX chủ yếu mang tính tự phát, chịu ảnh hưởng của tư tưởng phong kiến, dân tộc chủ nghĩa hoặc cải lương tư sản, thiếu hệ tư tưởng khoa học và một phương tiện truyền thông cách mạng làm cầu nối tư tưởng, nên những phong trào này nhanh chóng rơi vào bế tắc hoặc bị đàn áp. Sự xuất hiện của chủ nghĩa Mác - Lênin đã cung cấp cơ sở lý luận và kim chỉ nam hành động cho các nhà cách mạng Việt Nam. Trong đó, báo chí được xác định là vũ khí sắc bén để tuyên truyền chủ nghĩa cách mạng, thức tỉnh quần chúng và xây dựng lực lượng.

Chủ tịch Hồ Chí Minh khẳng định, báo chí không chỉ góp phần truyền bá lý luận vô sản, mà còn kết nối các lực lượng yêu nước thành một phong trào thống nhất dưới sự lãnh đạo của Đảng. Từ đây, báo chí trở thành công cụ không thể thiếu trong sự nghiệp giải phóng dân tộc và xây dựng xã hội mới. Người chỉ rõ: “Nhiệm vụ của báo chí là phục vụ nhân dân, phục vụ cách mạng”⁽⁸⁾; “Cán bộ báo chí cũng là chiến sĩ cách mạng. Cây bút, trang giấy là vũ khí sắc bén của họ”⁽⁹⁾. “Báo chí của ta thì cần phải phục vụ nhân dân lao động, phục vụ chủ nghĩa xã hội, phục vụ cho đấu tranh thực hiện thống nhất nước nhà, cho hòa bình thế giới. Chính vì thế cho nên, tất cả những người làm báo (người viết, người in, người sửa bài, người phát hành, v.v.) phải có lập trường chính trị vững chắc. Chính trị phải làm chủ. Đường lối chính trị đúng thì những việc khác mới đúng được. Cho nên các báo chí của ta đều phải có đường lối chính trị đúng”⁽¹⁰⁾.

Báo chí cần đảm nhiệm ba chức năng cơ bản: (1) Truyền bá tư tưởng cách mạng, chủ nghĩa Mác - Lênin vào phong trào công nhân và phong trào yêu nước; (2) Tổ chức, tập hợp, giác ngộ quần chúng đấu tranh; (3) Cổ vũ tinh thần yêu nước và ý chí đấu tranh giải phóng dân tộc. Theo Hồ Chí Minh: “Về trách nhiệm báo chí, Lênin có nói: Báo chí là người tuyên truyền, người cổ động, người tổ chức chung, người lãnh đạo chung. Vì vậy, nhiệm vụ của người làm báo là quan trọng và vẻ vang”⁽¹⁾.

Hồ Chí Minh đã vận dụng những nguyên lý của V.I.Lênin một cách hết sức sáng tạo. Người linh hoạt kết hợp tư tưởng báo chí cách mạng với điều kiện thực tiễn cụ thể của Việt Nam. Từ đó, Hồ Chí Minh đã đề ra phương châm cho hoạt động báo chí cách mạng là nội dung phải gần gũi, ngôn ngữ giản dị, dễ hiểu, dễ nhớ; phương thức truyền tải phải linh hoạt, phù hợp với trình độ tiếp thu của quần chúng và mọi tuyên truyền lý luận phải gắn liền với vận động hành động thực tiễn, nhằm biến nhận thức cách mạng thành hành động cách mạng thiết thực. Đây chính là yếu tố quan trọng làm nên thành công của nền báo chí cách mạng Việt Nam từ những ngày đầu thành lập.

Ngày 21/6/1925, tại Quảng Châu (Trung Quốc), Nguyễn Ái Quốc đã sáng lập tờ *Thanh niên* - tờ báo cách mạng đầu tiên của Việt Nam. Đây là sự kiện có ý nghĩa đặc biệt, đánh dấu sự khai sinh của nền báo chí cách mạng Việt Nam, là bước ngoặt đặc biệt trong lịch sử báo chí, mở đầu cho một thời kỳ phát triển mới của phong trào cách mạng dân tộc theo khuynh hướng vô sản. Từ khi ra đời, báo *Thanh niên* đã xác định rõ mục tiêu, tôn chỉ hoạt động là truyền bá chủ nghĩa Mác - Lênin, vạch trần bản chất phản động, áp bức của chế độ thực dân phong kiến; khơi dậy tinh thần đấu tranh giải phóng dân tộc trong quần chúng; giáo dục lý tưởng cách mạng

cho thanh niên và định hướng rõ ràng con đường cách mạng dân tộc gắn với cách mạng vô sản thế giới, kiên quyết bác bỏ các khuynh hướng cải lương, ôn hòa, tiểu tư sản trong phong trào yêu nước.

Báo *Thanh niên* đã thực hiện xuất sắc sứ mệnh lịch sử là truyền bá chủ nghĩa Mác - Lênin vào phong trào công nhân và yêu nước Việt Nam, tạo nền tảng tư tưởng và lý luận cho phong trào cách mạng, góp phần quan trọng vào việc xây dựng Hội Việt Nam Cách mạng Thanh niên - tổ chức cách mạng đầu tiên theo xu hướng vô sản, tiền đề cho sự ra đời của Đảng Cộng sản Việt Nam năm 1930. Đây là minh chứng rõ nét cho quan điểm của V.I.Lênin về báo chí cách mạng như một “người tuyên truyền, người cổ động và người tổ chức tập thể”.

Dưới sự lãnh đạo trực tiếp của Nguyễn Ái Quốc và các tổ chức cách mạng, nhiều tờ báo mới được ra đời. Sau khi Đảng Cộng sản Việt Nam ra đời vào tháng 02/1930, báo chí cách mạng bước vào một thời kỳ phát triển mới, đóng vai trò ngày càng to lớn. Tiêu biểu trong giai đoạn này là sự xuất hiện của báo *Búa liềm* - cơ quan lý luận chính thức của Đảng và báo *Kông nông* - diễn đàn phản ánh tiếng nói, nguyện vọng của giai cấp công nhân và nông dân, tập trung vào các vấn đề thiết thực của công nhân và nông dân, từ việc đấu tranh đòi quyền lợi lao động, chống bóc lột đến xây dựng niềm tin về vai trò trung tâm của công, nông trong sự nghiệp giải phóng dân tộc nhằm củng cố khối liên minh công, nông - nền tảng xã hội của cách mạng Việt Nam. Báo *Búa liềm* tuyên truyền chủ nghĩa Mác - Lênin, phổ biến đường lối chiến lược và sách lược của Đảng, đấu tranh chống các khuynh hướng sai lầm, như cải lương, cơ hội cánh tả, quốc gia tư sản,... góp phần nâng cao nhận thức lý luận cho cán bộ, đảng viên, cũng như củng cố vai trò lãnh đạo của Đảng đối với phong trào cách mạng.

Trong cao trào Xô viết Nghệ Tĩnh (1930 - 1931), báo chí cách mạng tiếp tục khẳng định vai trò tổ chức và cổ động cách mạng. Các tờ báo không chỉ tuyên truyền, phổ biến kinh nghiệm đấu tranh, mà còn góp phần định hướng hành động, nâng cao tinh thần quần chúng, đối đầu với đàn áp tàn bạo của thực dân Pháp. Trong giai đoạn này, báo chí đã thực sự trở thành công cụ thúc đẩy thực tiễn, kết nối các phong trào đấu tranh rời rạc thành sức mạnh tổng hợp, có tổ chức và định hướng. Như vậy, dưới sự chỉ đạo của Chủ tịch Hồ Chí Minh, báo chí cách mạng không chỉ là phương tiện truyền bá tư tưởng, mà còn là “trường học cách mạng” - nơi rèn luyện bản lĩnh chính trị, tư duy lý luận và kỹ năng tổ chức cho cán bộ, đảng viên. Chủ tịch Hồ Chí Minh khẳng định, báo chí phải là cầu nối giữa Đảng và nhân dân, gắn kết lý luận với thực tiễn, động viên tinh thần và khơi dậy sức mạnh nhân dân.

Tóm lại, nền báo chí cách mạng Việt Nam đã đồng hành cùng từng bước phát triển của phong trào cách mạng dân tộc, dân chủ. Báo chí cách mạng không chỉ góp phần vào các thắng lợi lớn của cách mạng Việt Nam, mà còn khẳng định vai trò không thể thiếu trong công tác tư tưởng, tổ chức và lãnh đạo cách mạng. Đây là minh chứng sống động cho sự vận dụng sáng tạo quan điểm của V.I.Lênin và Chủ tịch Hồ Chí Minh vào điều kiện thực tiễn Việt Nam, đặt nền móng vững chắc cho sự phát triển bền vững của nền báo chí cách mạng hiện đại.

Hiện nay, xây dựng nền báo chí cách mạng Việt Nam, cần lưu ý các vấn đề sau:

Thứ nhất, giữ vững tính chiến đấu, tính định hướng chính trị. Trong bất kỳ hoàn cảnh nào, báo chí cách mạng Việt Nam cũng phải kiên định mục tiêu phụng sự Tổ quốc, phụng sự nhân dân, phục vụ sự nghiệp xây dựng và bảo vệ chủ nghĩa xã hội. Ngày nay, khi đất nước tiến hành đổi mới và hội nhập quốc tế sâu rộng, sự đa

dạng về thông tin đòi hỏi báo chí càng phải thể hiện rõ vai trò định hướng dư luận xã hội, giữ vững trận địa tư tưởng của Đảng, không ngừng nâng cao sức thuyết phục và tính hấp dẫn.

Thứ hai, kết hợp nhuần nhuyễn giữa tuyên truyền lý luận với phản ánh sinh động thực tiễn. Báo chí không chỉ đơn thuần truyền đạt lý luận một cách khô cứng, giáo điều, mà phải biết kết hợp lý luận với thực tiễn sinh động. Bài học từ báo *Thanh niên*, *Búa liềm* cho thấy, lý luận cách mạng chỉ có sức sống khi gắn liền với những vấn đề thực tiễn của đời sống nhân dân, phản ánh trung thực tâm tư, nguyện vọng, khó khăn và kỳ vọng của quần chúng. Trong bối cảnh hiện nay, báo chí cần tiếp tục bám sát đời sống kinh tế, chính trị, xã hội; tuyên truyền chủ trương của Đảng và chính sách, pháp luật của Nhà nước một cách sinh động, thiết thực và phát hiện, cổ vũ những nhân tố tích cực, điển hình tiên tiến trong công cuộc đổi mới và phát triển đất nước.

Thứ ba, coi trọng công tác xây dựng đội ngũ người làm báo cách mạng. Chú trọng bồi dưỡng phẩm chất chính trị, đạo đức cách mạng và năng lực chuyên môn cho đội ngũ những người làm báo. Chủ tịch Hồ Chí Minh từng căn dặn: cán bộ báo chí cũng là chiến sĩ cách mạng, do đó, người làm báo phải vừa có bản lĩnh chính trị vững vàng, vừa có trình độ chuyên môn sâu, am hiểu thực tiễn, biết cách truyền tải thông tin một cách hấp dẫn, khoa học. Trong điều kiện hiện nay, khi công nghệ đa phương tiện phát triển mạnh, đòi hỏi báo chí phải đổi mới nội dung, hình thức tuyên truyền; nâng cao trình độ công nghệ; thực hiện nghiêm đạo đức nghề nghiệp; tăng cường trách nhiệm xã hội của nhà báo. Đây là những yếu tố quyết định thành công của báo chí cách mạng Việt Nam trong thời đại mới.

Thứ tư, báo chí phải gắn bó mật thiết với nhân dân. Báo chí cách mạng Việt Nam, cần tiếp tục xác định rõ phương châm hoạt

động: lấy thanh niên, công nhân, nông dân làm đối tượng phục vụ trung tâm. Báo chí không chỉ là tiếng nói của lý tưởng cách mạng, mà phải là diễn đàn phản ánh trung thực đời sống, nguyện vọng và những vấn đề bức xúc của nhân dân lao động. Trong bối cảnh hiện nay, yêu cầu báo chí gắn bó mật thiết với nhân dân càng trở nên cấp thiết hơn bao giờ hết. Báo chí phải thực sự trở thành cầu nối vững chắc giữa Đảng, Nhà nước với nhân dân, vừa tích cực tuyên truyền, giải thích các chủ trương, đường lối của Đảng và chính sách, pháp luật của Nhà nước, vừa chủ động lắng nghe tâm tư, ý kiến phản ánh của người dân từ thực tiễn đời sống.

Không dừng lại ở việc đưa tin, báo chí cách mạng cần tham gia vào quá trình giám sát xã hội, kịp thời phát hiện những bất cập trong chính sách, những hành vi vi phạm đạo đức công vụ, biểu hiện tiêu cực trong đời sống xã hội, tích cực đôn đốc việc thực thi pháp luật, thực hiện cải cách hành chính, bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp của nhân dân. Chỉ khi thực sự thấm nhuần nguyên tắc lấy “dân làm gốc”, báo chí mới thực hiện tốt sứ mệnh cách mạng trong giai đoạn mới, trở thành lực lượng tiên phong trong xây dựng Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa, thúc đẩy dân chủ, bảo vệ quyền con người, đồng hành cùng sự nghiệp phát triển bền vững của đất nước.

Ngày nay, trong bối cảnh hội nhập quốc tế sâu rộng và sự bùng nổ của công nghệ truyền thông số, hoạt động báo chí đang đứng trước nhiều cơ hội và thách thức mới. Tuy nhiên, những luận điểm cơ bản của V.I.Lênin về chức năng, bản chất cách mạng của báo chí vẫn giữ nguyên giá trị định hướng cho công tác báo chí ở Việt Nam hiện nay. Báo chí cách mạng không chỉ tiếp tục thực hiện chức năng tuyên truyền chủ nghĩa Mác - Lênin, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, mà phải linh hoạt, sáng tạo trong việc vận động, tập hợp lực lượng xã hội, định hướng dư luận trước

những tác động phức tạp từ toàn cầu hóa, mạng xã hội và truyền thông đa chiều. Bản chất cách mạng của báo chí đòi hỏi báo chí phải kiên định mục tiêu phụng sự nhân dân, phản ánh trung thực thực tiễn, đấu tranh với các biểu hiện suy thoái, tiêu cực; không ngừng đổi mới nội dung, phương thức thể hiện để phù hợp với thị hiếu thông tin của xã hội hiện đại. Đây là cơ sở quan trọng để báo chí xã hội chủ nghĩa giữ vững vai trò định hướng tư tưởng và góp phần tích cực vào sự nghiệp phát triển bền vững đất nước.

Như vậy, báo chí cách mạng Việt Nam là cầu nối giữa Đảng, Nhà nước và nhân dân. Trong bối cảnh toàn cầu hóa, chuyển đổi số và sự bùng nổ thông tin, báo chí cách mạng không chỉ thực hiện nhiệm vụ tuyên truyền, định hướng dư luận, mà còn là lực lượng đi đầu trong bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch, góp phần cổ vũ các phong trào thi đua yêu nước và thúc đẩy tiến bộ xã hội □

(1) V.I.Lênin, *Toàn tập*, t.4, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội, 2005, tr.551

(2), (4), (6) và (7) V.I.Lênin, *Toàn tập*, Sđd, t.5, tr.458, 11, 12 và 10

(3) và (5) V.I.Lênin, *Toàn tập*, Sđd, t.21, tr.550 và 555

(8) và (9) Hồ Chí Minh, *Toàn tập*, t.13, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội, 2011, tr.463 và 466

(10) và (11) Hồ Chí Minh, *Toàn tập*, Sđd, t.12, tr.166 và 167